

GAMZE AYTEKİN
OKUL REHBERLİK
ÖĞRETMENİ

OYUN VE OYUNCAK

- ⦿ **Oyun** çocuğun hiçbir dış baskı etkisinde kalmadan kendi isteği ile giriştiği tım etkinliklerdir.
- ⦿ **Oyuncak** ise bir ayağı dış dınyasında diğer ayağı ise gerçek dınyada bir koprüdür.

“Çocukların oyunu oyun değil, onların en ciddi uğraşdır.”

Montaigne

OYUNUN ÇOCUĞA KATKISI

- OYUN, çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişiminde çok önemli bir role sahiptir. Çocuk için oyundan daha zevkli ve etkili bir öğrenme aracı yoktur.

OYUNUN ÇOCUĞA KATKISI

- Oyun çocuğun en ciddi işidir. O sadece eğlenmek için oynamaz, gücünü ve yeteneğini dener, içinde yaşadığı çevreyi ve eşyayı keşfeder, kendisini başkalarından ayıran özelliklerin farkına varır, duygularını açığa vurur, kendisini tanımayı öğrenir.

OYUNUN ÇOCUĞA KATKISI

- Çocuk oyun yoluyla içinde yaşadığı toplumun ahlâk ve görgü kurallarını öğrenir. Aile ve okul çevresinde neyin doğru neyin yanlış olduğunu belli eden kuralları çocuk ancak arkadaşlarıyla birlikte oynadığı evcilik ve okulculuk oyunlarında kavrayabilir.

OYUNUN ÇOCUĞA KATKISI

- Grup oyunlarında çocukları izlerken her çocuğun davranış biçiminden ailesi hakkında bilgi edinmek mümkündür.

- Oyunlar, kuşaktan kuşağa geçen, kuralları önceden konmuş olan sosyal etkinliklerdir. Saklambaç, körebe, seksek, ip atlama ve çember gibi oyunlar hiç değişmeden tarihten günümüze kadar gelen kültür miraslarıdır. **Oyunların oluşumunda kültürün, çevrenin, iklimin, yaşın ve cinsiyetin rolü büyüktür.** Kızlar ip atlama, istop, yakartop, saklambaç, seksek, evcilik, ebecilik oyunlarını tercih ederken; erkek çocukları misket, futbol, saklambaç, bisiklet, doktorculuk ve savaş oyunlarını tercih etmektedir.

OYUNUN ŞEKLI, KURALLARI VE ÇEŐIDI YAŞA GÖRE FARKLILIKLAR GÖSTERİR.

- Oyunun Őekli, kuralları ve çeşidi yaşa göre farklılıklar gösterir. İki-üç aylık süt bebeği çevresindeki insanlara bakarak, vücuduna ve yakınındaki nesnelere dokunarak ilk oyunu keşfeder. Bundan zevk alınca dokunmaları tekrarlar. Kas ve sinir sistemi geliŐtikçe dokunduğu objeleri ve vücudunun parçalarını yakalayarak inceler. Bir yaŐındaki bebeğin oyunları daha çok dokunma, yakalama ve atma şeklindedir.

OYUNUN ŞEKLI, KURALLARI VE ŐEŐIDI YAŞA GÖRE FARKLILIKLAR GÖSTERİR.

- ◉ İki yaőından itibaren çocuklar günlük hayatı ve içinde yaşadığı çevrenin kültürünü yansıtan dramatik (taklit) oyunlara yönelirler. Kiőileőtirme (bebeğiyle konuőma), objeleri kullanma (boő bardaktan su iğer gibi yapma), evcilik (anne veya baba rolü oynama), doktorculuk, bakkalcılık ve okulculuk Őeklinde çeőtlilik gösteren oyunlarda çocuk sosyalleőtmenin ilk adımlarını atar.

OYUNUN ŞEKLI, KURALLARI VE ÇEŐIDI YAŞA GÖRE FARKLILIKLAR GÖSTERİR.

- Oyun, hayal dünyası ile gerçek dünya arasında bir köprüdür. Dört-beş yaşlarındaki bir kız çocuğu bebeklerine farklı elbiseler giydirip küçük sembolik evlerini eşya ile donatırken bir anlamda annesini taklit etmekte, cinsiyetine uygun bir kişilik kazanmaktadır. Erkek çocukları da yarış ve savaş oyunları ile güçlerini denemekte, babanın rolüne sahip çıkmaktadır.

OYUNUN ŞEKLI, KURALLARI VE ÇEŞİDİ YAŞA GÖRE FARKLILIKLAR GÖSTERİR.

- ◉ Çocuk dört yaşına kadar benmerkezci (egosantrik) bir kişiliğe sahiptir. Paylaşmayı bilmediği için ilk oyunları tek başınadır. Elindeki oyuncuğu yanındaki çocuğa vermek istemediği gibi, onun elindeki oyuncuğa da sahip olmak ister. Yan yana oturan üç yaşlarında iki çocuk birlikte oynamayı beceremez. Biri öbürünün oyuncuğuna sahip olmaya çalışırken, öbürü de vermemek için direnir. Ağlaşır, birbirini tırmalar veya saçından çekerler. Bütün bunlar çocuğun yaşına uygun davranışlardır, anormal bir yanı yoktur.

OYUNUN ŞEKLI, KURALLARI VE ŐEŐIDI YAŞA GÖRE FARKLILIKLAR GÖSTERIR.

- Dört yaőından sonra çocuklar birlikte oynanan oyunlara yönelir, oyuncak alış verişinde bulunur, birbirlerinin tecrübelerinden yararlanırlar. Dört yaőından sonra birlikte oynanan oyunları işbirliğine dayanan oyunlar takip eder. İşbirliği gerektiren oyunlarda kurallar vardır, yani kurallara göre oynanır. Çocuklar, işbirliğine ve paylaşmaya dayalı kurallı oyunları en iyi anaokulunda öğrenir.

OYUNCAK SEÇİMİ;

- ◉ Çocuğun yaşına ve gelişim seviyesine uygun olmalıdır.
- ◉ Çocuğun ihtiyaçlarına uygun olmalıdır.
- ◉ Dayanıklı olmalı, çabuk kırılmamalı ve bozulmamalı uzun süre kullanılabilmelidir.
- ◉ Çekici, cazip ve eğlenceli olmalıdır. Aksi takdirde çocuğun ilgisini çekmeyecek, oynamayacaktır.

OYUNCAK SEÇİMİ;

- “Pahalı oyuncak iyi oyuncaktır” görüşü her zaman için doğru değildir. Çocuklar su, çamur, tencere-tabak ve kutular gibi oyuncak olarak para ödenmeyen malzemelerle de zevkle oynamaktadır. Önemli olan oyuncuğun pahalı olması değil işlevsel ve yararlı olmasıdır. Bu nedenle çok pahalı oyuncaklar yerine daha ucuz benzerleri tercih edilmelidir ki aynı parayla daha çok oyuncak satın alınabilsin.

OYUNCAK SEÇİMİ;

- Hepsinden önemlisi oyuncak çocuk için güvenli olmalıdır yani çocuğun sağlığını tehlikeye atmamalıdır. Köşeleri sivri, paslanabilen ya da boyası çıkan, elektrik bataryası açıkta olan ve kolayca içine el sokulabilen pilli veya elektrikli, ayrıca küçük çocuklar için kolayca ağza sokulabilecek büyüklükte parçaları olan oyuncaklar tehlikelidir.

OYUNCAK SEÇİMİ;

- ◉ Çocuklar için oyuncak seçerken cinsiyet ayrımı yapılmamalıdır.

OYUNCAK SEÇİMİ;

- Çocuklara şiddet içeren ve şiddeti özendiren oyuncaklar satın alınmamalıdır. Tabanca, tank, tüfek, kılıç vb. gibi oyuncaklar çocuklara savaşın araba sürmek veya alışveriş yapmak kadar doğal bir şey olduğu düşüncesini geliştirmesine neden olabilmektedir.

OYUNCAK SEÇİMİ;

- Çocuklara neredeyse küçük bir dükkan açılacak sayıda oyuncak alınması doğru değildir. Aynı ya da benzer oyuncakların renkleri, boyları veya giysileri farklı diye tekrar alınması çocuğa gelişimsel açıdan bir yarar sağlamayacak aksine tüketme davranışını körükleyecektir.

ANNE BABALAR;

- ◉ Çocuğun oynayabileceği güvenli bir ortam hazırlayın.
- ◉ Çocuğa oynarken rahat edebileceği kıyafetler giydirin.
- ◉ Her gün düzenli olarak (15-20 dakika) sadece çocukla oyun oynayın. Oyunun kurallarını onun koymasına izin verin!
- ◉ Çocuğun oyunlarına katılın ama fazla müdahale etmeyin.
- ◉ Yumuşak bir ses tonuyla konuşun.
- ◉ Gülümseyerek ve göz teması kurarak oyun oynayın.
- ◉ Çocuğu grup oyunlarına alıştıtırırken amacın kazanmak değil, oyunu kurallarına göre oynamak ve oyun arkadaşlarıyla iyi geçinmek olduğunu anlatmalıdır.

◉ BİR İNSANIN ASIL ÇOCUKLUĞU ANAVATANIDIR.
DOĞAN CÜCELOĞLU